

Tisková zpráva, 4. září 2023

Nová studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu Akademie věd ČR „[Platy učitelů v roce 2022: cesta z propasti a zase zpět](#)“ jako každý rok aktualizuje vývoj úrovně a struktury platů českých učitelů. Jaký je aktuální vývoj z pohledu dlouhodobé perspektivy a výhled? Jak vysoké jsou relativní platy v mezinárodním srovnání, jak velkou roli hrají v platech odměny a věkový automat?

Relativní platy českých učitelů vůči průměrné mzdě v ekonomice se průměru nejvyspělejších zemí světa (OECD) přiblížily teprve v letech 2018-2021. Předtím patřily k nejnižším v rámci ekonomicky vyspělých zemí světa (OECD). Do roku 2021 se je díky několikaletému dynamickému zvyšování podařilo přiblížit průměru OECD i EU, když dosáhly 122 % průměrných mezd v ekonomice. Loni, v roce 2022, však opět došlo k propadu, který zřejmě pokračuje i v roce 2023. Navzdory novému uzákonění učitelských platů na úrovni 130 % tak zůstává výhled na rok 2024 velmi nejasný.

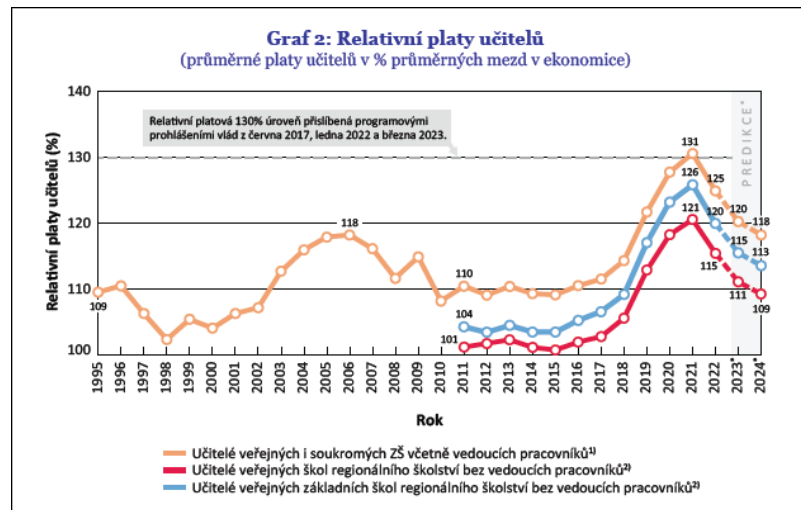
V roce 2022 poklesly relativní platy u všech věkových skupin učitelů. Nejtatraktivnější platy ale mají stále nejmladší učitelé do 30 let, nejnižší naopak zůstávají relativní platy učitelů ve středním věku, 30-49 let.

S poklesem relativních platů učitelů v roce 2022 úzce souvisí i výrazné snížení nadtarifní složky. Po letech růstu její podíl klesl na úroveň 8–12 %, která je typická pro segment vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců veřejného sektoru. Nadtarifní složka je přitom důležitý motivační nástroj v řízení škol.

„Platy učitelů jsou u nás dominantně určovány tarify, tedy roky praxe. Variabilita učitelských platů tak zůstává dlouhodobě nízká a neodpovídá rozdílům v kvalitě práce učitelů, což zvyšuje riziko odchodů z profese a snižuje zájem o učitelské povolání u mladších generací,“ přibližuje dopady současného systému spoluautor studie Vladimír Smolka.

Z analýzy vyplývá, že návrat relativních platů českých učitelů na úroveň z roku 2021 by vyžadoval jejich meziroční zvýšení v roce 2024 o zhruba 14 %. Přibližování se průměru zemí OECD a EU by vyžadovalo růst ještě vyšší. Pokud se mají platy alespoň držet na již snížené úrovni roku 2023, musí se v letech

2024 a 2025 zvyšovat tempem růstu nominálních mezd v ekonomice, tedy o 5,7 % a 4,3 %. Nižší tempa růstu by vedla k dalšímu poklesu, tedy směrem k nejnižším relativním platům v rámci OECD.

Studie ke stažení zde <https://idea.cerge-ei.cz/zpravy/platy-ucitelu-v-roce-2022-cesta-z-propasti-a-zase-zpet>

Studie vznikla s podporou Akademie věd ČR v rámci programu [Strategie AV21 Společnost v pohybu](#). Celý text k dispozici [zde](#).

Kontakt na autory studie:

Daniel Münich, daniel.munich@cerge-ei.cz

Vladimír Smolka, smolka@volny.cz

Administrativní kontakt pro média: Eva Peňázová, eva.penazova@cerge-ei.cz, +420 - 602 698 440, IDEA při CERGE-EI, Politických vězňů 7, Praha 1, idea@cerge-ei.cz

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.

